

Проблеми накладення електронного цифрового підпису замовниками

Усі ми пам'ятаємо, що відповідно до абзацу 2 частини 2 наказу № 490 Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 22 березня 2016 року «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель», — **після внесення усієї обов'язкової інформації, передбаченої формою документа, в електронну систему закупівель на неї накладають електронний цифровий підпис** (далі — ЕЦП). Для цього в системі після сформування необхідного документа ми натискаємо опцію «Накласти ЕЦП», обираємо зі списку, який відкрився, потрібний ЦСК (центр сертифікації ключів), завантажуюмо файл самого ключа, вводимо пароль до нього та натискаємо кнопку «Підписати». Ніби все просто.

Однак під час роботи з ЕЦП у багатьох замовників неодноразово виникали і виникають проблеми з накладенням електронного цифрового підпису. Їх виникнення є доволі поширеним явищем. І не важливо, на якому майданчику системи ProZorro ви працюєте. Тому спробуємо розібратися, як же діяти, щоб такі проблеми не призводили до порушення замовниками вимог чинних нормативно-правових актів у сфері публічних закупівель.

Слід відзначити, що причини проблем з накладенням ЕЦП можуть бути різними:

- збої технічного характеру на майданчику чи безпосередньо в системі електронних закупівель;

- проблеми з ключем (технічною роботою акредитованого центру сертифікації ключів).

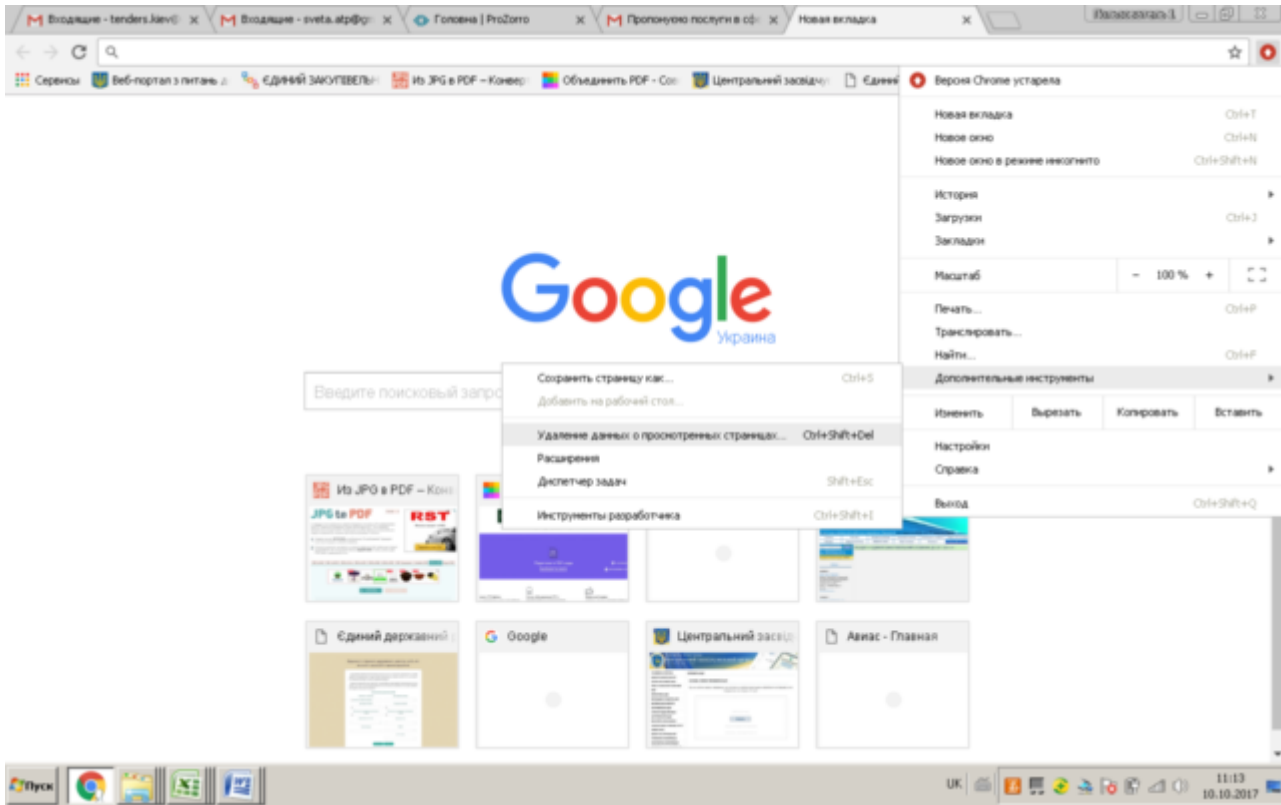
Та перед тим як вирішувати проблему з ЕЦП, необхідно знати причину її виникнення. Для цього радимо звернутися по пораду до консультанта майданчика, на якому ви працюєте, тобто зателефонувати в службу підтримки майданчика. На всіх майданчиках передусім радять зробити скрін-шот помилки та відправити на електронну адресу технічної служби (інформацію про e-mail можна знайти на головній сторінці кожного з майданчиків або ж відправити інформацію через зворотний зв'язок). Зазвичай, якщо проблема виникла через збої технічного характеру в роботі самого майданчика, такі проблеми усувають у день звернення. Якщо ж проблема з накладенням ЕЦП не пов'язана з роботою майданчика, то вам порадять звернутися до акредитованого центру сертифікації, який видав ключ. Іноді бувають і збої в роботі вказаних центрів, або ж неможливість накладення ЕЦП може бути пов'язана із завершенням терміну дії ключа.

Декілька порад від майданчиків щодо дій замовника в

разі виникнення проблем з накладенням ЕЦП

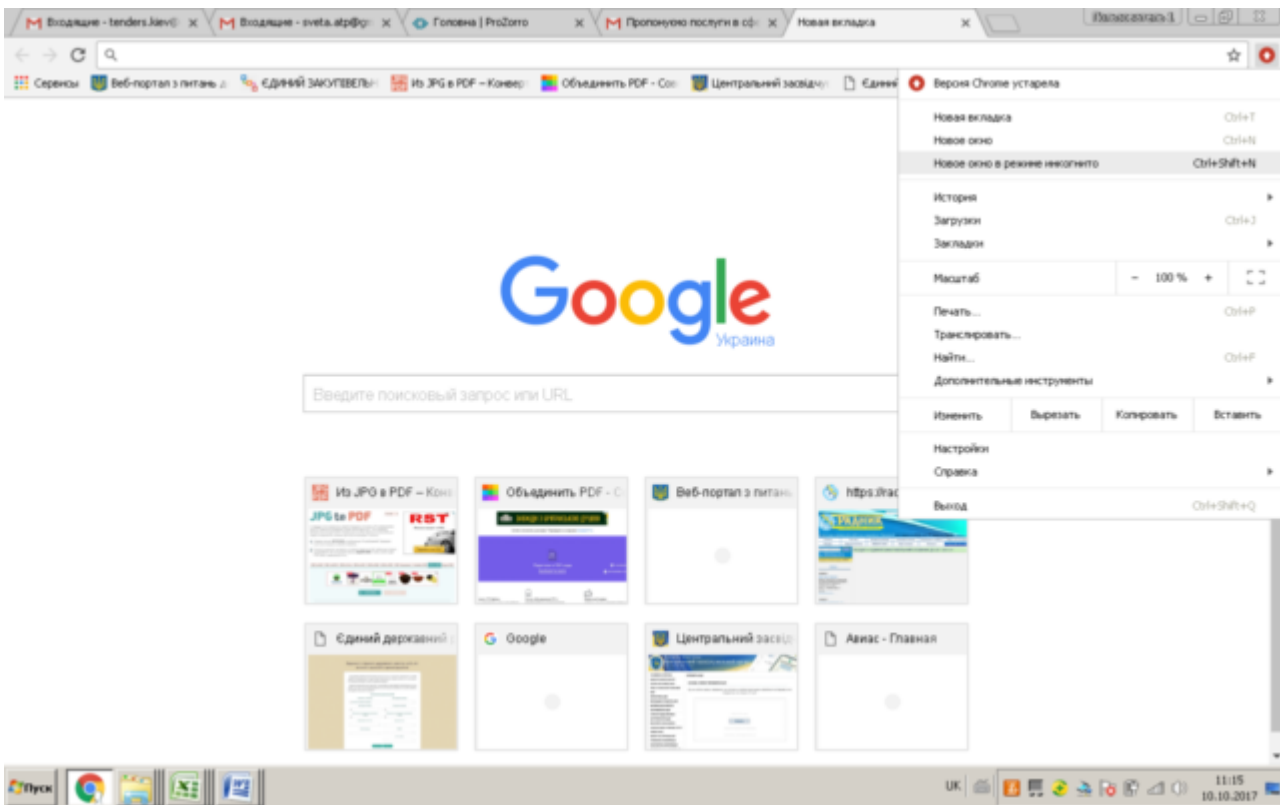
Порада 1.

Очистіть ключ, вийдіть із системи, оновіть історію браузера, знову зайдіть в особистий кабінет і повторіть спробу накладення ЕЦП (див. рис. 1).

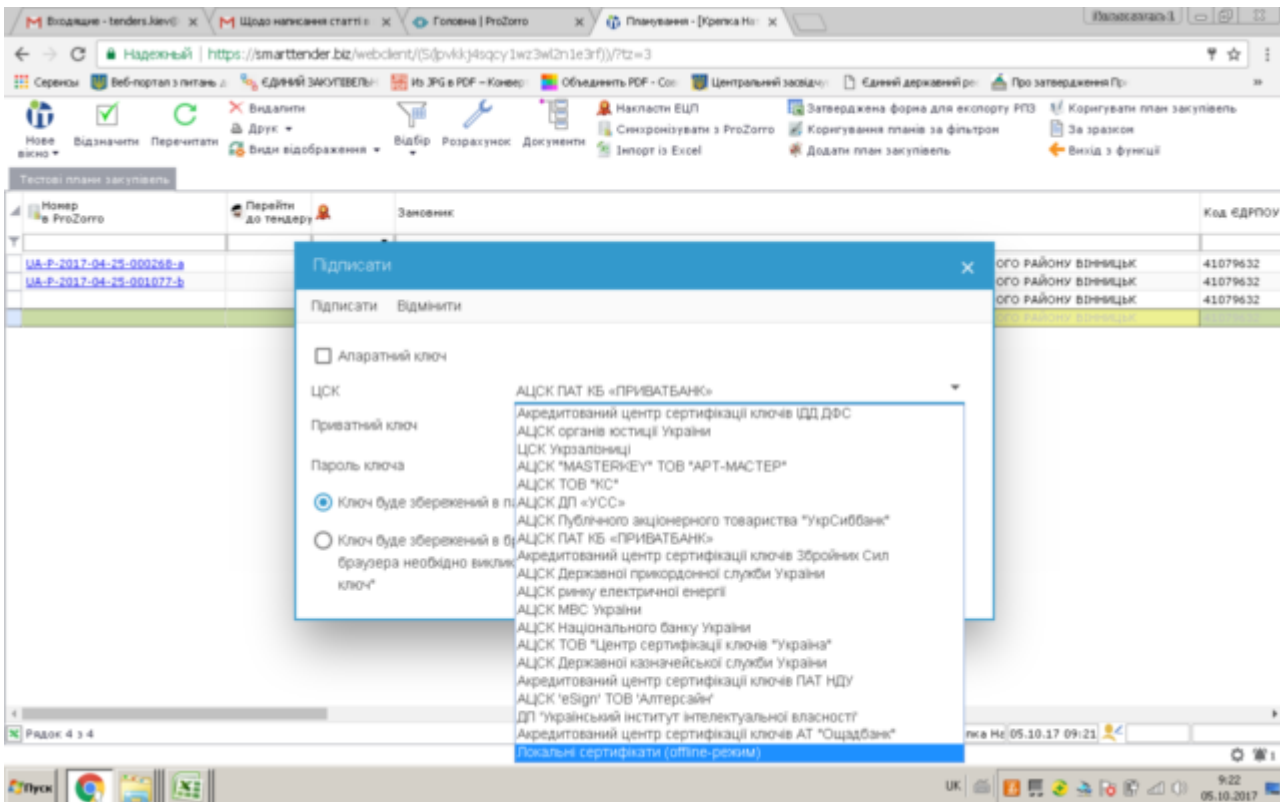
Порада 2.

Не виходячи із системи (особистого кабінету замовника), створіть нову закладку в режимі **інкогніто** (див. рис. 2) й паралельно зайдіть на майданчику в особистий кабінет до необхідної закупівлі та спробуйте накласти ЕЦП.

Порада 3.

Наступна порада стосується лише майданчика [Smarttender.biz](https://smarttender.biz), а тому буде корисною саме для користувачів даного ресурсу. У випадку неможливості накладення ЕЦП консультанти даного майданчика радять наприкінці списку з переліком акредитованих центрів обрати «Локальні сертифікати (offline — режим)» (див. рис. 3).

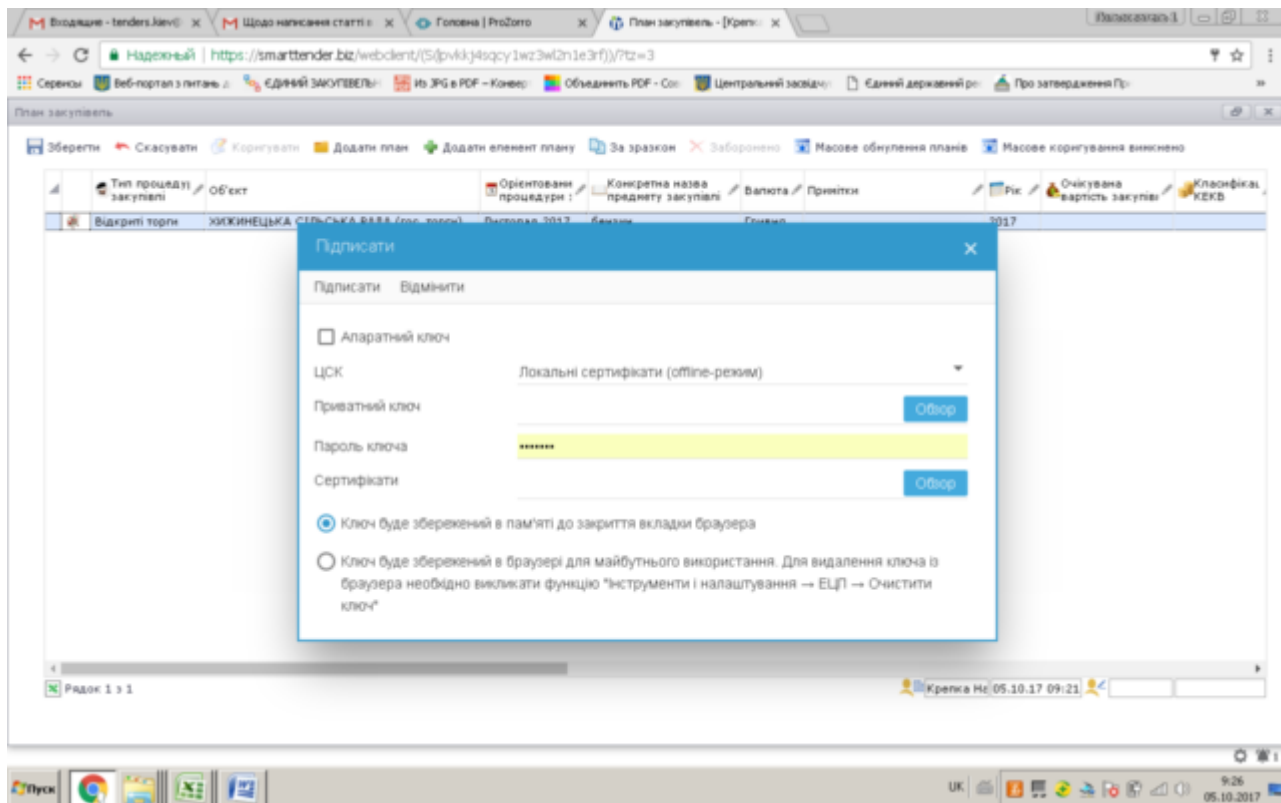

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/problemy-nakladennia-elektronnoho-tyfrovoho-pidpysu-zamovnykamy/

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Обрати файл ключа, ввести пароль, завантажити сертифікат ключа (сертифікат ключа зазвичай має розширення «.cer или .crt») і потім накласти ЕЦП (див. рис. 4). Якщо у вас немає сертифіката ключа, то необхідно вказати місце розташування сертифіката.

Що робити, якщо на документ не можна накласти ЕЦП?

Якщо ж ви скористалися наведеними вище порадами, а проблема, пов'язана з накладенням електронного цифрового підпису, не зникла, тобто ви так і не змогли підписати необхідний вам документ у день його подачі, то в такому випадку можемо запропонувати декілька варіантів вирішення даної проблеми:

по-перше,

якщо помилка щодо накладення ЕЦП виникла в період до завершення процедури закупівлі, тобто до укладення договору, то радимо (за можливості) прийняти рішення про відміну торгів на підставі абзацу 3 частини 1 статті 31 ЗУ «Про публічні закупівлі» через неможливість усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель;

по-друге,

якщо ви вирішили процедуру не відмінити і в подальшому виникне можливість здійснити накладення ЕЦП на оприлюднені документи (наприклад, на наступний день після дня оприлюднення), то радимо його все ж накласти, хоч і з порушенням термінів. А неможливість вчасного накладення ЕЦП зафіксувати протоколом засідання тендерного

комітету (протокольним рішенням Уповноваженої особи) (приклад протоколу див. на стор. 25). Також до даного протоколу необхідно додати докази письмового звернення до електронного майданчика чи до акредитованого центру сертифікації ключів;

по-третє,

якщо у вас виникла проблема з накладанням ЕЦП після укладення договору та його оприлюднення в системі ProZorro.gov.ua, то зрозуміло, що відмінити процедуру закупівлі уже буде неможливо. Тож доцільно в даному випадку неможливість накладення ЕЦП зафіксувати протоколом засідання тендерного комітету (протокольним рішенням Уповноваженої особи) (приклад протоколу див. на стор. 20). І знову рекомендуємо до даного протоколу додати докази письмового звернення до електронного майданчика чи до акредитованого центру сертифікації ключів.

Протокол № ____
засідання тендерного комітету
(назва організації замовника)

м. _____ «__» _____ 201_ р.

Присутні:

<i>Посада</i>	<i>Прізвище, ініціали</i>
Голова тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	
Заступник голови тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	
Секретар тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	
Член тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	
Член тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	

Усього: __ осіб

Порядок денний:
 1. Підтвердження факту неможливості накладення електронного цифрового підпису на *(вказати вид документа, який було оприлюднено)* за процедурою *відкритих торгів/переговорною (вказати вид процедури закупівлі)* за № у системі UA-2017-_____ відповідно до наказу № 490 МЕРТУ від 22.03.2016.

Слухали:
 З першого питання порядку денного:
 Секретаря тендерного комітету П.І.Б., який повідомив, що під час подачі на оприлюднення *(вказати вид документа, який було оприлюднено)* за процедурою *відкритих торгів/переговорною (вказати вид процедури закупівлі)* за № у системі UA-2017-_____ виникла помилка технічного характеру, яка спричинила неможливість накладення ЕЦП. Дана помилка не залежить від Замовника. Під час проведення дій з виявлення причин виникнення помилки було з'ясовано, що *(описати ситуацію)*. Також було зазначено, що до *(вказати назву майданчика чи акредитованого центру сертифікації ключів)* надіслано письмове звернення з проханням щодо усунення причин неможливості накладення ЕЦП.

Спіраючись на все вищезазначене, секретар тендерного комітету П.І.Б. запропонував винести на голосування питання щодо прийняття рішення про підтвердження факту неможливості накладення електронного цифрового підпису на *(вказати вид документа, який було оприлюднено)*, а також те, що це сталося через незалежні від Замовника обставини.

Результати поіменного голосування членів тендерного комітету

Посада, прізвище, ініціали	Результат голосування («за» чи «проти»*)

* Якщо член тендерного комітету голосує «проти» рішення, то його пояснення із цього приводу потрібно додати до рішення комітету.
 Щодо даного питання, винесеного на голосування, члени тендерного комітету проголосували одностайно «за».

Вирішили:
 1. Підтвердити факт неможливості накладення електронного цифрового підпису на *(вказати вид документа, який було оприлюднено)* за процедурою *відкритих торгів/переговорною (вказати вид процедури закупівлі)* за № у системі UA-2017-_____ відповідно до вимог наказу № 490 МЕРТУ від 22.03.2016.

Підписи:

Заступник голови тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	<u>П.І.Б.</u>	_____ підпис
Член тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	<u>П.І.Б.</u>	_____ підпис
Член тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	<u>П.І.Б.</u>	_____ підпис
Голова тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	<u>П.І.Б.</u>	_____ підпис
Секретар тендерного комітету, <i>посада в організації</i>	<u>П.І.Б.</u>	_____ підпис

З питанням технічної можливості підпису документів електронним цифровим підписом на

майданчику Smarttender.biz ви також можете ознайомитись у журналі № 4 (67) за квітень 2017 року (стор. 28–33), а з особливостями використання ЕЦП при поданні тендерної пропозиції — у журналі № 3 (66) за березень 2017 року (стор. 23–24).